

Enligt sändlista
rek+ mb

Naturreseptatet KYNNEFJÄLL

Beslut enligt 7 och 11 §§ naturvårdslagen

Innehåll

Uppgifter om reservatet
Beskrivning av området
Ärendetsberedning
Områdets betydelse och behov av skydd och vård
Beslut enligt 7 § naturvårdslagen
Föreskrifter
Förlängning av beslut enligt 11 § naturvårdslagen

Bilagor

1. Beslutscharta
2. Skötselplan
3. Möjlighet att överklaga beslutet
4. Markägarförteckning
5. Sändlista

Uppgifter om det föreslagna reservatet

Namn:	Kynnefjäll naturreseptat
Kommun:	Munkedal
Fastigheter:	Se bilaga 3
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län
Areal:	ca 650 hektar
varav:	sjö ca 190 hektar produktiv skogsmark ca 315 hektar skogligt impediment ca 145 hektar produktionsförmåga 3,0 - 3,5 skogskubikmeter/ha/år trädslagsfördelning övervägande tall åldersfördelning 60- 110 år
Naturgeografisk region:	2la Sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogsregion
Riksregisternummer:	14-02-

Dokumentation

Området berörs av ett flertal utredningar och beskrivningar. Här redovisas endast de vilka haft direkt betydelse för gjorda ställningstaganden. Utförliga referenser vad gäller övrig dokumentation återfinns i dessa.

Kynnefjällskommittén. Kynnefjäll i Göteborgs och Bohus län, Älvsborgs län - planering för naturvård, friluftsliv och kulturminnesvård. Slutrapport från Kynnefjällskommittén 1990-06-1, Göteborg 1990

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Kynnefjäll I - III. Naturinventeringar i Göteborgs och Bohus län, Göteborg 1974, 1978, 1979.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Kynnefjäll vildmarksområde - områden värdefulla för djurlivet samt synpunkter på skötseln. Naturinventeringar i Göteborgs och Bohus län 1986:6. Göteborg 1986.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Natur i Göteborgs och Bohus län (naturvårdsplan), del 1 och 2, Uddevalla 1979.

Beskrivning av området

Det föreslagna reservatet utgör en väsentlig del av det sk vildmarksområdet på Kynnefjäll och omfattar dels sjön St. Holmevatten med omgivande stränder dels ett skogsområde öster därom.

Vildmarksområdet som beskrivs kortfattat nedan har en vidare avgränsning motsvarande avrinningsområdet för sjöarna St Holmevatten, Löv, Blötevatten, Smedvatten och Klevvattnet). Området är topografiskt mycket varierande och utgörs av ett karaktäristiskt sprickdalslandskap i de centrala delarna. Öster om sjön Löv vidtar en flack platå.

Åtskilliga sprickdalar utfylls av sjöar eller myrmarker. I St Holmevatten, som är den största sjön på Kynnefjäll, har korsande spricklinjer resulterat i en mycket örik sjö med en starkt bruten strandkontur.

Inom detta område förekommer i rikt mått hållmarksytor, tallhedar, sumpskog, myrar både av mossetyp och fattigkärrstyp, klarvattensjöar och myrgölar. Med undantag för området längst i söder är kulturingreppen i detta område av begränsad omfattning.

Av skogstyperna är den torra/friska tallheden med lingon- respektive blåbärsris rikast företrädd. Stora ytor, särskilt på höjderna och i området öster om Löv, upptas av gles hållmarkstallskog med ljung- och renlavsmattor. På sina ställen finns här fortfarande kvar öppen ljunghed minnande om tidigare markanvändning med svedjning och betesgång. I fuktigare sänkor och dalstråk förekommer skogskärr med främst björk, men också tall och gran. Inslaget av asp är påfallande stort.

De flesta av de större myrtyterna är orörda eller obetydligt påverkade av kulturingrepp. I de flesta fall är det fråga om myrkomplex där mosse och fattigkärr förekommer mer eller mindre

mosaikartat.

De större sjöarna inom området, Stora Holmevatten, Blötevatten är alla av klarvattentyp. Provtagningar har visat att de samtliga är relativt försurade. Kalkningar har utförts i området under 1984 och 1990. Karaktäristiska för området och för Kynnefjäll över huvud taget, är också de små, dystrofa myrgölarna.

Floristiskt finns mycket av intresse i detta område även om kärlväxtfloran måste betraktas som artfattig. Dysäv, som är en sällsynt växtart både i Bohuslän och övriga Sverige har rapporterats från Stora Holmevatten. Granbräken förekommer i området väster om Abborrtjärnet. Bägge arterna av braxengräs liksom alla tre i Sverige förekommande silesårter har noterats från området. Linnea finns på flera ställen i området i granskogsmiljö.

Tyngdpunkten av det botaniska intresset ligger dock på kryptogamsidan, vilket kan förklaras framför allt av de ringa kulturingreppen på senare tid i området. Inom ett begränsat område har en vedsvampinventering utförts som visar på stor artrikedom och ett par för landet mycket sällsynta arter. Det finns anledning anta att ytterligare och mer detaljerade inventeringar skulle ge ett avsevärt tillskott till artlistorna för området.

Från ornitologisk synpunkt tilldrar sig området större intresse än något annat område på Kynnefjäll. Området mellan Stora Holmevatten och Löv är rikt på tjäder som gynnas av de lövblandade barrskogarna av ristyp. Orre förekommer spridd över området, vanlig på myrar och ljunghed. Trana har sedan ett par år etablerat sig på några av myrarna i området.

Fiskgjuse häckar på flera lokaler. Storlommen förekommer i flera av områdets sjöar där St Holmevatten betraktas som länets förnämsta häckplats för denna fågel. Den kan antas ha varit vanligare tidigare över Kynnefjäll innan den starka försurningen i sjöarna satte in. Sannolikt kommer den att gynnas av de utförda kalkningarna.

Häckning är också noterad för kricka och nattskär. Även gråspett häckar med stor sannolikhet inom reservatet. Ugglorna är talrika inom området. Den låga intensiteten i markutnyttjandet, väglösheten, den ringa frekventeringen och den förhållandevis stora ytan är förklaringen till detta rika och intressanta fågelliv vilket saknar motsvarighet i Bohuslän.

Däggdjursfaunan är ingenstades på Kynnefjäll särskilt inventerad. Älg, rådjur, hare och räv är dock allmänt förekommande i detta område. Tidigare rapporter om lo på Kynnefjäll gäller bl a detta område.

De skogliga tillgångarna utgör främst tallhed på sluttningar och i anslutning till sjöarna. De jordfattiga höjderna och våtmarkerna utgör skogliga impediment i stor utsträckning. Relativt ringa arealer inom området har hittills berörts av slutavverkning. Gallringar och röjningar har utförts på vissa sluttningar vid Blötevatten och Stora Holmevatten.

En anseelig del av områdets värden ligger i den relativa orördheten samt i övrigt ostörda förhållanden. Kulturingreppen har över åtskilliga ytor utförts med tydlig hänsyn till naturmiljön och är begränsade.

Kasebo söder om St Holmevatten utgör en knutpunkt för friluftsliv på Kynnefjäll. Stigar och leder är i huvudsak orienterade söderut och österut och berör området endast vid St Holmevattens södra och västra partier där Bohusleden går fram. Sjön utnyttjas i viss mån för kanoting vilket tidvis inneburit störningar på djurlivet. Samtliga sjöar i området ingår i St Holmevattens fiskevårdsområde. Upplåtelse av fiskerätten till allmänheten i form av fiskekort förekommer dock inte.

Planerings bakgrund

Kynnefjäll har i fysisk planering åsatts riksintresse för såväl friluftslivet som den vetenskapliga och kulturella naturvården. Riksintresset har fastställts genom beslut 1987-12-21 av naturvårdsverket. Riksintresset har erkänts i respektive kommuners planering med i stort sett de gränser som angivits i den fysiska riksplaneringens underlagsmaterial. Samma gränsdragning har gjorts i länsstyrelsens naturvårdsplan, som har antagits av länsstyrelsen som ett handlingsprogram för naturvården.

För att närmare utreda frågor kring bevarande och utveckling inom Kynnefjäll tillsattes 1983 en kommitté bestående av representanter från Tanums, Munkedals och Dals Eds kommuner samt länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Kommittén lämnade i juni 1990 slutrapport.

Kynnefjällskommittén föreslår bl a i sin rapport att särskilt naturintressanta och ekologiskt känsliga områden skyddas genom förordnanden. För vildmarksområdet föreslås inrättande av naturvårdsområde (19 § naturvårdslagen) samt för de centrala delarna av vildmarksområdet naturreservat (7 § naturvårdslagen).

Kynnefjällskommitténs rapport har inarbetats i de kommunala översiktsplanerna för Tanums och Munkedals kommuner.

Ärendets beredning

Under 1988 utfördes i norra delen av det föreslagna reservatet en avverkning som påtagligt förändrade områdets orörda karaktär i denna del. Under 1989 aktualiserades planerna på en mer genomgripande gallring och slutavverkning avseende en mycket stor del av det föreslagna reservatet. Då en sådan åtgärd uppenbarligen skulle strida mot de bevarandeintentioner som fanns inom Kynnefjällskommittén fattade länsstyrelsen den 12 oktober samma år beslut om inrättande av interimistiskt förordnande med stöd av 11 § naturvårdslagen att gälla fram t o m 12/10 1992. Förordnandet innebar bl a förbud mot att utan länsstyrelsens tillstånd avverka skog och gällde den östra delen av det nu föreslagna reservatet.

Länsstyrelsens beslut överklagades till regeringen av flertalet markägare jämte Munkedals kommun. Regeringen lämnade i beslut 1990-09-20 besvären utan bifall men fastställde tiden för beslutet att gälla fram t o m 31 dec 1991. Komplicerade förhandlingar och svårigheter att på kort tid få fram ersättningsmark medförde att länsstyrelsen förlängde det interimistiska beslutet fram t o m 30 juni 1992.

På förslag från några markägare har justeringar gjorts i gränsdragningen inom vissa områden.

Vidare har reservatsförslaget, också på initiativ från markägare, utvidgats till att omfatta även St Holmevatten med stränder.

Avtal om förvärv av mark har träffats med ägarna till fastigheterna Håfors 1:8 och 3:4 samt Torp 1:17. Avtal om intrångsersättning har undertecknats av ägarna till fastigheterna Krokstad-Borgen 3:2, Håfors 5:1 samt Håfors 3:2. För resterande fastigheter, vilka representerar en tredjedel av den sammanlagda reservatsytan pågår förhandlingar. Inriktningen är att dessa förhandlingar skall kunna avslutas under 1992.

Från Domänverket och Landstinget har avtal träffats om förvärv av ersättnings- och kompensationsmark för de markägare vilka i nämnvärd grad berörs av inskränkningar i skogsdriften. Ersättningsmark har även anvisats genom lantbruksenheten. Genom förvärv i samband med upprättade avtal har ytterligare ersättningsmark blivit tillgängligt i området. Samtliga markägare har därigenom kunnat erbjudas mark i den omfattning som motsvarar intrångets storlek.

Synpunkter och krav på ersättningar med anledning av föreliggande beslut har inhämtats från markägare. Statens naturvårdsverk och Munkedals kommun har i remissvar 1991-04-12 respektive 1991-12-03 tillstyrkt reservatbildningen i enlighet med det utsända förslaget. Förslag till ändringar i föreskrifter m m har i tillämpliga delar har införts i det slutliga beslutet.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård

Vildmarksområdet representerar ett av de få återstående större områden med en förstagenerationsskog efter kalmarsepoken i Göteborgs och Bohus län.

Området har bl a genom sin otillgänglighet bevarats förhållandevis opåverkat och får bedömas ha mycket goda förutsättningar att utvecklas till en högkvalitativ naturskog.

Faunan uppvisar en intressant dynamik med etablering av arter som annars missgynnas i det rationellt skötta skogslandskapet.

Det föreslagna reservatet utgör en ansenlig del av ett samlat avrinningsområde med stora möjligheter att bedriva miljöövervakning, forskning samt åtgärdsuppföljning inom såväl påverkade som opåverkade delavrinningsystem.

Beslut enligt 7 § naturvårdslagen

Länsstyrelsen beslutar att de delar av det beskrivna området som avgränsats med röd begränsningslinje på bifogad karta (bilaga 1) av skäl som angivits ovan skyddas som naturreservat med stöd av 7 § naturvårdslagen.

Ändamålet med reservatet skall tryggas genom att:

- skogen lämnas till fri utveckling
- områdets ostörda karaktär bevaras
- vid behov flora- och faunavårdsgynnande åtgärder vidtas

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen vilka anges nedan.

Föreskrifter för naturreservatet Kynnefjäll

- A Föreskrifter enligt 8§ naturvårdslagen om inskränkningar i markägares eller sakägares rätt att förfoga över fastighet.

Det är förbjudet att

- 1 uppföra helt ny byggnad
- 2 spränga, schakta, dika, tippa och fylla ut.
- 3 anlägga väg
- 4 bedriva täkt i någon form
- 5 anordna upplag
- 6 dra fram mark- eller luftledning
- 7 genom anordningar ändra vattenståndet i sjöar eller vattendrag utöver tillerkänd rätt i vattendom eller syneförrättning
- 8 gödsla eller behandla mark med kemiska preparat
- 9 behandla sjöar och vattendrag med kemiska preparat. Kalkning får dock ske i sjö eller vattendrag efter kalkningsplan som godkänts av länsstyrelsen
- 10 införa främmande fiskarter i St Holmevatten
- 11 avverka träd eller buskar. Förbudet gäller ej röjning utefter befintliga stigar och leder samt vid befintliga älgpass.

- B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

- 1 Länsstyrelsen äger rätt att ta i anspråk mark och vatten för miljökontroll och forskningsverksamhet. Exempel på åtgärder som länsstyrelsen och kommunal tjänsteman får utföra är markprovtagningar, insamlingar och provtagning på växter och träd i enlighet med av länsstyrelsen fastställda forsknings- och övervakningsprogram.
- 2 Förvaltaren äger rätt att underhålla Bohusleden i den sträckning som framgår av beslutskartan (bilaga 1).
- 3 Förvaltaren äger rätt att utplacera erforderliga informationsskyltar och utmärka reservatets gränser enligt fastställd skötselplan.
- 4 Förvaltaren äger rätt att återställa markskador som uppkommit i samband med tidigare avverkningar

- D Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Det är förbjudet att

- 1 göra upp eld annat än på av förvaltaren anvisad plats
- 2 framföra motordrivet fordon
- 3 färdas med båt, kanot eller motsvarande på St Holmevatten
- 4 tälta
- 5 gräva upp växter samt insamla mossor och lavar
- 6 fiska inom St Holmevattnet med undantag för dess södra del enligt beslutskarta bilaga 1. Allmänhetens fiske utanför förbudsområdet regleras genom bestämmelser i St. Holmevattnets fiskevårdsområde.

D Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

- 1 Syftet med naturvårdsförvaltningen är att tillse och värna om områdets natur så att dess ekologiska och landskapliga värden kan bestå samt att värdefull fauna och flora gynnas.
- 2 Naturvårdsförvaltare är Länsstyrelsen
- 3 Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt skötselplan (bilaga 2). Skötselplanen skall revideras med tio års mellanrum.
- 4 Naturreservatet utmärkes genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Statens Naturvårdsverk.

Beslut enligt 11 § naturvårdslagen (förlängning)

Länsstyrelsen beslutar vidare att föreskrifter utfärdade med stöd av 11 § naturvårdslagen i länsstyrelsens beslut 1989-10-12 (förlängt 1992-01-02 t o m 1992-06-30) förlängs att gälla till dess reservatbeslutet vunnit laga kraft, dock längst t o m 1994-12-31. Beslut gäller reservatets östra del.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kjell A Mattsson.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit länsrådet Hans Busck, företrädare för rättsenheten, miljövårdsdirektören Göran Bengtsson, bitr. miljövårdsdirektör Gunnar Storm, länsarkitekten Torsten Hall, länsantikvarie Jan-Gunnar Lindgren samt avdelningsdirektör Bengt Frizell, den sistnämnde föredragande.

Kjell A Mattsson

Bengt Frizell

Illustrationskarta

Naturreseptatn Kynnefjäll A och
Kynnefjäll B Skogsallmänningen

Tanums och Munkedals
kommuner

Reservatsgräns

Kynnefjäll A fiskeförbud

Skala (i A4) 1:30 000

0 250 500 1 000 Meter

Illustrationskarta till Länsstyrelsens
beslut 1992-06-30 och 1996-02-26

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Kynnefjäll A, 1992

Kynnefjäll A, 1992

Kynnefjäll B Skogsallmänningen, 1996